У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 132. ВІВТОРОК, 28-го ЛИПНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 28, 1970 No. 132. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 27 липня 1970 р.

В АМЕРИЦІ

АДМІНІСТРАЦІЯ ХАРЧІВ І ЛІКІВ повідомляє, що окремий Дорадчий Комітет Науковців ствердив, що штучне солодиво, так звана сахарина („саккарін") не шкідлива для людського здоров'я. Науковці основують своє твердження на тестах, переведених на людях, які довший час уживали сахарини замість цукру чи меду, і це штучне солодиво не мало жадних шкідливих наслідків. Адміністрація Харчів і Ліків знає про досліди у Висканзінському Університеті, які ствердили, що вкладені пілюлі з сахариною в сечовий міхур щурів спричиняли недугу пістряка. Адміністрація вважає цю методу за невідповідну.

ФЕДЕРАЛЬНА ТОРГОВЕЛЬНА КОМІСІЯ перестерігає старших осіб і деяких хворих, щоб обережно користали з парових купелів, бо вони можуть їм пошкодити. Паровий купіль витворює гаряч, яка збільшує температуру тіла і тиснення крови та приспішує пульс. Внаслідок цього старші особи й ті, які терплять на цукрицю, нездужають на серце або на зависоке тиснення крови, можуть важко захворіти під час парового купелю.

КОЛИШНІЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ДОРАДНИК президента Джансона Гарднер Еклі, зізнаючи в Сенатсько - Палатній Комісії, заявив, що він побоюється „дійсної рецесії" в другій половині цього року. На думку Еклі економіка цього року буде дуже повільно збільшувати темп свого розвитку. Найгірше те, гадає Еклі, що бизнесмени не мають повного довір'я до економічної політики Ніксонового Уряду, і що продовжувана війна в Азії не заохочує до збільшення інвестицій, що конечне до збільшення економіки. Але Еклі признає, що сповільнюється інфляція.

ЛЕРД ПЕРЕДБАЧАЄ, що ц. р. кожного місяця покликуватимуть до військової служби тільки по 10 тисяч рекрутів, стільки само, скільки покликували перед війною у В'єтнамі. Давніше секретар оборони передбачав, що ц. р. треба буде 170,000 рекрутів. До липня вже покликали 124,000, а в найближчих п'ятьох місяцях зможуть ще покликати коло 50,000.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ більшістю 383-ох до 3-ох голосів схвалила законопроєкт, згідно з яким 4.4 мільйона робітників дістають право користати з допомоги під час безробіття на випадок втрати праці. Та ще коло 12 мільйонів робітників не мають права діставати підмогу під час безробіття. Досі 58 мільйонів робітників, затруднених в промислах, користають із права діставати допомогу під час безробіття. Між 4.4 мільйона робітників, на яких поширений закон про безробіття, є ті робітники, що працюють в неприбуткових підприємствах, в шпиталях, в урядових компаніях за кордоном та інших.

63-РІЧНИЙ СЕНАТОР ДЕМОКРАТ в стейті Коннектикат Томас Дж. Дадд, заявив, що він цього року кандидуватиме як незалежний кандидат. В 1967 р. Сенат судив сенатора Дадда за здогадно присвоєні ним гроші, зібрані на виборчу кампанію. Він не кандидує як демократ, бо на початку ц. р. побачив, що партія не хоче його мати своїм кандидатом. Представники обидвох партій нарікають на Дадда і передбачають, що він сам не виграє виборів, тільки пошкодить іншим. Сен. Дадд прихильник поневолених СССР народів.

ФАХІВЕЦЬ ВІД ХАРЧУВАННЯ Роберт Б. Човт, зізнаючи в Сенатській Підкомісії в справі консументів, твердив, що 40 зі всіх 60 сухих каш, що їх американці споживають найбільше на сніданки, не мають більшої поживної вартости, хоч реклями твердять протилежне. Очевидно, що продуценти „сірілсів" протестують проти тверджень Човта.

У СВІТІ

У ВАРШАВІ ЗАКІНЧИЛИСЯ в суботу 25 липня триденні переговори делеґації Західньої Німеччини з польським урядом в справі нормалізації взаємин між Бонном і Варшавою. Завершилися ці переговори погодженням відбути в цій справі нову зустріч у Бонні в вересні ц. р. Західньонімецьку делеґацію очолював державний секретар Георг - Фердінанд Дуквіц. Від'їжджаючи, він висловив сподівання, що заплянований договір між Польщею і Західньою Німеччиною буде підписаний ще до кінця 1970 р.

РИМОКАТОЛИЦЬКІ ЄПИСКОПИ ОДЕРЖАТЬ НЕЗАБАРОМ остаточно зредаґований проєкт нового Фундаментального Закону Церкви, або ж Конституції Католицької Церкви, працю над яким започатковано ще в 1962 році за ініціятивою Папи Івана XXIII і продовжувано під час Синоду Єпископів 1967 р. Проєкт нової конституції затверджено в суботу 25 липня під час сесії Понтифікальної Комісії для Ревізії Канонічного Права. Проєкт буде переданий ще на розгляд крайових єпископських конференцій і потім світового Синоду католицьких єпископів, який відбудеться восени 1971 року.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКОГО УРЯДУ Гельмут Шмідт заявив у Бонні, що якщо З'єднані Стейти Америки скасують в себе обов'язок військової служби, то за їх прикладом будуть примушені піти також Західня Німеччина й інші держави і це вплине неґативно не тільки на людський і бойовий стан їхніх армій, але й причиниться також видатно до зменшення оборонної спроможности НАТО. На думку Шмідта зменшення збройних сил ЗСА на терені Західньої Німеччини матиме також катастрофальні наслідки для цієї країни.

ГЕНЕРАЛ - ПОРУЧНИК НІМЕЦЬКОГО ЛЕТУНСТВА АДОЛЬФ ҐАЛЛЯНД, колишній провідний летун німецької Люфтваффе і тепер дорадник для справ аеронавтики й космічних дослідів у Західній Німеччині, ствердив у своїй статті, опублікованій в одному із військових видань у Лондоні, що гітлерівська Німеччина програла свій бій за Велику Британію просто тільки тому, що вона була неприготована до наступальної війни. Щоб виграти цей бій Німеччина потребувала щонайменше два роки дальшої підготови й розвитку свого летунства.

ІНДІЙСЬКИЙ УРЯД ОБМІРКОВУЄ МОЖЛИВОСТІ проведення підземного нуклеарного вибуху і продукції атомової енерґії для мирних цілей. Згідно із заявою д-ра Вікрама Сарабгая, голови урядової Комісії Атомової Енерґії, уряд ставиться прихильно до цього пляну й уважає, що він буде корисний для економічного розвитку країни. Водночас із цим він заявив, що Індія не задумує продукувати атомової зброї.

На закінчення ТПА відбулася маніфестація біля Статуї Свободи

Ню Йорк (В. К.). — В неділю 19-го липня, на закінчення Тижня Поневолених Народів 1970 року, тут біля Статуї Свободи відбулася Маніфестація, що її цього року спонзорував нюйоркський Комітет Тижня Поневолених Народів, а підготувала організація Американці за Визволення Поневолених Націй при співучасті Американських Приятелів Антибольшевицького Бльоку Народів та Об'єднаного Комітету Американсько-Українських Організацій міста Ню Йорку. Програмою Маніфестації керував адв. Михайло Пізнак, який о 2-ій годині по полудні відкрив офіційну частину відіграннням американського гимну. В Маніфестації брали участь представники багатьох національних груп зі своїми прапорами, серед яких найчисельнішими були українці й кубинці. Українців очолював адв. Р. Гуглевич, голова Об'єднаного Комітету Американсько - Українських Організацій м. Ню Йорку. Зі стейту Ню Джерзі були присутні М. Леськів, голова Федерації Національних Груп при Республіканській Партії, і Рауль Комасаняс, кандидат на конґресмена (рес п.), якого підтримують національні групи цього стейту: Альфред Корн, голова Комітету Національних Груп м. Ню Йорку та Р. Маринович з Вашинґтону, керівник перших українських телевізійних програм та радіо години українських мелодій. Молитву в намірені поневолених комунізмом народів провів кубинський католицький священик о. Мануель Антоніо Альтаміра, директор Християнського Руху. Потім з коротким словом виступали за чергою суддя Меттю Трой, голова нюйоркського Комітету Тижня Поневолених Народів; інж. Маріо Аґвілера, президент організації за Визволення Поневолених Націй і д-р І. Дочев, голова Американських Приятелів Антибольшевицького Бльоку Народів.

Гість з Вашинґтону Лазло Паштор, голова Відділу Національностей при Республіканському Центральному Комітеті, вітав присутніх від імени очолюваної ним організації та вказав на повну підтримку президентом Р. Ніксоном принципів, що лежать в основі закону про Тиждень Поневолених Народів.

З-поміж багатьох побажань й привітів для Маніфестації, які наспіли на адресу організації Американці за Визволення Поневолених Націй, М. Пізнак назвав: привітання з Білого Дому від президента Р. Ніксона

(Закінчення на стор. 3-ій)

Кастро признається до невдачі в економіці, говорить про резиґнацію

Маямі, Флорида.—Кубинський комуністичний диктатор Фідель Кастро, промовляючи до народу на телевізії з приводу 17-річчя його першого революційного виступу, признався до того, що йому не вдалося цього року зібрати 10 мільйонів тонн цукрової трощі, як він плянував, і що внаслідок цього Кубинський нарід терпітиме економічні нестатки. Кастро перестеріг нарід, що мусить терпіти ще 5 років, бо після 1975-го року буде добробут в країні. Кастро рахує, на совєтський лад, п'ятирічками. Він признається до невдачі і заявляє, що може зрезиґнувати зі свого становища, якщо цього бажатиме нарід. Він признавав, що його вороги мають слушність, коли говорять про невдачі його уряду, але він давав, що не боїться признатися до неуспіху. Цього року не зібрали заплянованих 10 мільйонів тонн цукру, але цьогорічний збір, був найбільший в історії Куби, бо в 1952 році за уряду Батісти збір цукру становив 7.2 мільйона тонн.

Зменшення видатків на оборону спричинить 2 мільйони безробітних

Вашингтон. — Представник Уряду оцінює, що закінчення війни у В'єтнамі та зменшення інших витрат на оборону спричинить те, що від липня 1969 до червня 1971 року число безробітних збільшиться на 2 мільйони. Та це не значить, що аж два мільйони втратять працю, бо між цими 2 мільйонами безробітних будуть 551,000 військовиків, бо на стільки зменшиться число збройних сил. Число цивільних осіб, затруднених в Департаменті Оборони, зменшиться на 131-00, число робітників, які працюють в оборонному промислі, зменшиться на 481,000, а число тих робітників, які затруднені в промислах, близьких до оборони — буде менше на 478,000. Майже половина з вище згаданих робітників вже втратила працю до травня 1970 року. В червні ц. р. число безробітних становило 3,9 мільйона, але важко сказати, скільки між ними є тих, які втратили працю внаслідок зменшення витрат на оборону.

В Обурн ненадійно помер секретар Відділу УНСоюзу Павло Пироганич

Джерзі Сиτі. (Я. П.) Головний радний з горішньої частини нюйоркського Стейту. Володимир Запаранюк, повідомляє, що минулого вівтірка, 21го липня в Обурн помер ненадійно, на 50-му році життя, сл. п. Павло Пироганич, один з найвизначніших секретарів Відділів УНС. Народжений 12 травня 1920 року в селі Біньова, біля Турки, Павло Пироганич пройшов всі труди останньої війни й клопоти післявоєнного таборового часу й в 1949 році прибув до З'єднаних Стейтів й замешкав в Обурн. Негайно після прибуття забезпечився з усіми членами своєї родини в УНСоюзі й згодом був обраний на секретаря Товариства „Запорозька Січ" — 283-го Відділу УНСоюзу в Обурн й на тому пості залишився до смерти. Сотні делеґатів на недавню конвенцію УНСоюзу в Клівленді напевно пригадують собі, читаючи цю вістку струнку, привітну постать Покійного й його активну участь у нарадах конвенції. Осиротив дітей Юрка, Анну і Ольгу та дружину Марію. В Україні залишився його брат і чотири сестри. Батьків, Юрія Пироганича і Анастазія Лапай, вже немає в живих. Похорони Покійного мали відбутися в понеділок, 27 липня 1970 р.; вони припізнилися, дожидаючи приїзду сина Юрка з В'єтнаму. Пам'ять Покійного, як одного з передових союзових діячів та гарячого українського патріота, залишиться назавжди у вдячній пам'яті всіх, що Його знали й яких глибоко вразила й засмутила Його ненадійна смерть.

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП ЙОСИФ СЛІПИЙ ВІДПОВІДАВ НА ЗАПИТИ ФРАНЦУЗЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ

Париж, (Софія Наумович). — Париж пам'ятає вже декілька українських пресових конференцій, між ними першу 1947 р. з приводу Мирової Конференції, та дальші у 1960-их рр. з приводу Шевченкових роковин і названня скверу його ім'ям. Проте, ніяка з них не мала такого успіху як остання, присвячена особі Первоієрарха УКЦеркви Кардинала Йосифа Сліпого, на яку зібралася дослівно вся французька преса. Невелика заля вибагливого готелю „Лютесія" ледве могла вмістити 46 французьких та 10 українських журналістів, — від щоденників, тижневиків, місячників, радіо та пресових аґенцій, паризьких та провінційних радіостанцій, тощо, як теж представників польської, румунської та ін. преси. Мабуть до успіху і чисельности конференції причинився теж факт, що її влаштовували спільно Український Діловий Комітет та французька Професійна Асоціяція Релігійних Інформаторів — відома і поважна установа.

Почалася конференція кілька хвилин по п'ятій годині по полудні в четвер 9 липня, з хвилиною появи маєстатичної постаті нашого Князя Церкви, якого привітали всі вставанням з місць та оплесками. Відкрив її Кир Володимир Маланчук, представивши Гостя як незламного в'язня московських тюрем і концтаборів, що не дався на приманку московського патріярхату, яким хотіли його наділити. Він залишився вірним УКЦ, витерпівши 18 років знущань і тортур, від яких урешті звільнив його добрий Папа Іван XXIII 1963 р. Далі Владика Володимир подав програму конференції: доповідь Кардинала Йосифа на тему: „Перспективи УКЦ та Східних Католицьких Церков після Ватиканського Собору II", запитання журналістів і роздання необхідної літератури на цю тему.

Кардинал Йосиф прочитав свою доповідь доброю французькою мовою, почавши постановами Ватикану

(Закінчення на стор. 4-ій)

В Москві почалися переговори між Західньою Німеччиною й Совєтським Союзом

Москва. — В неділю 26-го липня сюди прибула двадцятиособова делеґація Західньої Німеччини, очолена міністром закордонних справ Вальтером Шелем, для формальних переговорів в справі підписання договору про нестосування сили й мирного полагоджування конфліктів. Обидві сторони, і совєти й західні німці прив'язують до цих переговорів велику увагу й вірять, що вони відкриють шлях для видатного покращання взаємин між Західньою Німеччиною і країнами Східньої Европи. Політичні обсерватори вважають, що започатковані в понеділок 27 липня переговори між Бонном і Москвою це найважливіша подія у взаєминах між СССР і Західньою Німеччиною з часу, як в 1956 році, були встановлені дипломатичні зв'язки між обома державами і коли в цій справі прибув був до Москви на запрошення Хрущова канцлер Західньої Німеччини Конрад Аденауер. Прибулу до Москви західньонімецьку делеґацію вітав на Шерметіївському летовищі міністер закордонних справ СССР Андрей Ґромико із урядовцями свого міністерства. Вітання було дуже тепле й сердечне. В складі західньонімецької делеґації прибув також Еґон Бар, секретар канцлера Західньої Німеччини Віллі Брандта, який протягом січня - травня ц. р. проводив підготовні переговори з Ґромиком й добився різних домовлень з Совєтським Союзом в справах, що в них зацікавлені і Бонн і Москва. Відбуваються тепершні переговори між Бонном і Москвою за ініціятивою західньонімецького канцлера Віллі Брандта, який хотів би зробити договір з Совєтським Союзом наріжним каменем своєї політики на сході Европи, що її метою установлення нормальних дипломатичних взаємин з східньоевропейськими країнами, включно із Східньою Німеччиною.

ОДУМ відзначило своє 20-річчя

Торонто. (Р. П. ОДУМ). — В днях 3, 4 і 5 липня 1970 року ОДУМ Америки і Канади відзначив тут 20 років праці Ювілейною Зустріччю. Ювілейну Зустріч ОДУМ-у розпочато в п'ятницю, 3 липня, концертом мистецьких одиниць філій. В концерті, що відбувся в Торонто, Канада, в авдиторії Центральної Технічної Школи, виступали струнна оркестра, ансамбль бандуристів ОДУМ-у з Чикаґа під керівництвом Анатолія Луппа, вокальна шістка дівчат в супроводі струнного ансамблю з Чикаґо, хор „Молода Україна" і ансамбль бандуристів ОДУМ-у ім. Гната Хоткевича з Торонта під керівництвом Валі Родак, танцювальні групи з Філядельфії (кер. Зоя Корсунь), з Чикаґо (кер. Іван Іващенко) з Міннеаполісу, та з Торонта кер. Микола Балдецький). Мистецькі одумівські виступи поєднував гуморист Микола Понеділок. Ювілейний концерт, при повній авдиторії, закінчено виступом об'єднаних мистецьких одиниць ОДУМ-у, маршом ОДУМ-у „Ми об'їхали землю навколо" музика Миколи Фоменка, слова Івана Багряного та українським гимном.

В суботу 4-го липня на оселі „Київ" коло Торонта відбулися міжфілійні змагання, а у вечері в передмісті Торонта відбуто бенкет та забаву. На бенкеті було присутніх понад 600 осіб. Голова Ювілейного Комітету Віктор Педенко зачитав молодечі організації, політичні партії та інші українські установи, що надіслали привіти. Валя Родак з Торонта та Олексій Коновал із ЗСА виголосили доповіді, в яких звертали увагу на проблеми молоді та українські проблеми на еміґрації і в Україні. Під час бенкету в мистецькій частині виступали ансамбль бандуристів ОДУМ-у та інші виконавці з Міннеаполісу (кер. Володимир Зовк), співоча група дівчат з Торонта та танцювальна група ОДУМ-у з Монтреалю, Канада. На бенкеті були присутні визначні одумівські діячі УРДП, поети й письменники, діячі інших політичних партій та інші визначні громадські діячі.

В неділю 5 липня зустріч ОДУМ-у продовжувалася на оселі „Київ". Службу Божу відправив Владика Михаїл. Пізніше відбулася дефіляда одумівців та до присутніх звернувся з словом голова ЦК ОДУМ-у Юрій Криволап з Балтімору. Під відкритим небом продовжувалися виступи мистецьких одиниць ОДУМ-у. Святкуванні 20-річчя ОДУМ-у сприяла гарна тепла погода в п'ятницю, частинно в суботу та в неділю. З найкращими мріями й плянами ОДУМ розпочав 21 рік своєї праці для добра ОДУМ-у, українського громадянства, для України.

ДВІ УКРАЇНКИ БУЛИ ВБИТІ І ОДНА ВАЖКО ПОРАНЕНА В АВТОМОБІЛЬНІЙ КАТАСТРОФІ

Клівленд. — В суботу, 18-го липня, у вечірніх годинах на Пенсильвенійському „Тирнпайку" 30 миль на схід від Піттсбурґу трапилася одна з найбільш трагічних автомобільних катастроф, жертвами якої впали дві молоді, найбільш надійні українки, що були вбиті, і одна важко поранена. Жертвами катастрофи впали відомі із своєї живої і провідної активности в Пласті 28-літня Мотря з Грушкевичів Бігун, яка згинула на місці катастрофи, та її двоюрідна сестра 25 літня Оксана Грушкевич, яка померла в шпиталі кілька годин після катастрофи. Важкого покалічення зазнала, втративши ногу, Леся з Руденських Бігун.

Того трагічного дня після полудня всі згадані в товаристві чоловіка Мотрі ред. Ярослава Бігуна, які подружилися тільки три місяці тому, та з двома малолітніми дітьми Лесі і Андрія Бігунів, вибралися в поворотну дорогу до Вашинґтону, де Ярослав Бігун затруднений в „Голосі Америки". Авто — Марки Дадж — вів Ярослав Бігун. Надворі падав дощ. Після кількох годин їзди, на згаданому Пенсильвенійському шляху, що відомий із своїх горбків, тунелів і закрутів, авто поковзнулося та вдарило в придорожну бар'єру. Від зудару Мотря Бігун і Оксана Грушкевич, які разом з водієм їхали напереді, випали з авта. Мотря згинула на місці, а Оксана померла від покалічень кілька годин пізніше в поблизькій лікарні, куди її перевезено. Леся з Руденських Бігун, дружина Андрія Бігуна, брата Ярослава, була важко покалічена — автові двері здрухотали їй праву ногу, яку опісля в шпиталі ампутовано нище коліна. Діти Андрійко і Ліда, як і Ярослав Бігун були тільки дещо потурбовані і в тижні їх уже відпущено з лікарні.

Вістка про цей трагічний випадок блискавкою рознеслася між українцями по всій країні, бо обидві вбиті, як вся їхня родина, належать до найбільш активних і найбільш відомих громадян.

Мотрю Бігун, дочку відомих наших громадян Марії і д-ра Миколи Грушкевичів з Клівленду поховано в Клівленді в середу, 22-го липня на Пармі при величезному здвизі народу. Під час похоронних відправ співав хор „Дніпро" під диригентурою Є. Садовського. Пластунки і пластуни з місцевої та ближчих і дальших станиць у своїх одностроях супроводили свою подругу в останню мандрівку. Її двоюрідну сестру Оксану Грушкевич поховано при такому ж здвизі народу в суботу, 25 липня в Дітройті, біля померлого цієї зими її батька інж. Грушкевича. Обидві були членами Українського Народного Союзу. Трагічна смерть цих двох молодих надійних і сповнених життєрадости українок викликала найглибший жаль і справжню жалобу в Громаді та най більше співчуття їхнім родинам.

Новий шкільний закон у Манітобі дасть повні права українській мові

Вінніпеґ, Ман. — Леґіслятура великої канадійської провінції Манітоби ще не затвердила остаточно проєкту нового Шкільного закону, про надання повних прав багатьом мовам у державних школах Манітобщини, але канадійська преса висловлює одностайно думку, що проти такого закону ніхто не буде голосувати. Міністер шкільництва Манітоби п. Савл Міллер запропонував Леґіслятурі внесені ним малі поправки до нового Шкільного закону. Згідно з цим проєктом та поправками й доповненнями міністра, на всій території провінції у всіх державних школах, від дитячих садочків до 12-ої кляси включно, не буде жадних перешкод для навчання французької, української, німецької та ін. мов більших етнічних спільнот, що живуть на Манітобщині. В цьому проєкті Шкільного закону є лише одно застереження: щоб створити клясу, треба мати мінімум 27 учнів у публічних і 23 учнів у середніх школах. За новим законом, який незабаром стане правосильним, індіянська народність також може вивчати свою мову, зокрема мову крі та мову салто, якщо буде бажання й мінімальна, названа вище, кількість учнів для творення кляси. Розглядаючи новий Шкільний законопроєкт тижневик „Поступ" з Вінніпеґу в числі з 12-го липня констатував: „Таким чином нарешті українська мова стане в школах Манітоби повноправною".

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ЩЕДРИЙ ДАР ВЛАДИКИ МСТИСЛАВА

Париж. — Митрополит УАПЦеркви і Архиєпископ УПЦеркви Владика Мстислав передав з рамени Консисторії Української Православної Церкви в ЗСА княжий дар в 500 дол. на устаткування головної репрезентативної залі Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі, в новому власному поверховому будинку. Рада Бібліотеки змогла придбати дім у Парижі внаслідок того, що Зах. Німеччина заплатила відшкодування у висоті 80.000 дол. за пограбування бібліотеки фашистами під час другої світової війни. Про княжий дар Владики Мстислава повідомлено в бюлетені Бібліотеки з травня 1970 р.

УКРАЇНЕЦЬ У ПІДГОТОВЧОМУ КОМІТЕТІ СВІТОВИХ НАУКОВИХ КОНҐРЕСІВ

Вінніпеґ. — У висліді наукових з'їздів у Вінніпезі, в яких прийняло участь коло сім тисяч канадійських учених, зформовано з кінцем червня ц. р. два Підготовчі Комітети для організації Світових Наукових Конґресів: Мовознавства (Фонетичних наук) у Монтреалі в 1971 році й Конґресу Порівняльної Літератури в Оттаві в 1973 році. В обидва Комітети з українців увійшов проф. Яр Рудницький.

ВЕЛИКІ ЛІТНІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Вінніпеґ. — На цьогорічні літні Курси Українознавства в Колеґії св. Андрея зголосилось студентів більше, ніж адміністрація може їх примістити, — біля 150 студентів, як православних, так і католиків. Студії розпочалися 6-го липня. В будинку Колеґії св. Андрея є кімнати, розраховані на 104 студентів, тому довелось у деяких кімнатах приміщувати по кілька осіб молоді.

ЄВОБОДА SVOBODA

Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

10 більйонів дефіциту

З кінцем червня цього року Сенат ЗСА 76 голосами проти 19 відкинув „вето" президента Ніксона проти закону, який уповноважував видаток 2,790.000.000 дол. впродовж трьох років на будову й модернізацію шпиталів. Сенат пішов по лінії політики Палати Репрезентантів, яка за тиждень перед тим 279 голосами проти 98 відкинула „вето" Президента. Таким чином Конгрес проти його волі затвердив той закон. Будова шпиталів — прегарна річ. Така сама добра справа — підвишка поштовим службовцям, як теж благородні цілі — різні користі ветеранів, допомога фармерам і допомога школам на прохарчування дітей. І всі ці програми треба би взяти на увагу, коли б одночасно знайти джерело на покриття тих видатків.

Отож Президент пропонував, щоб із підвищення оплати листів першої кляси на 8 центів придбати 1,600.000,000 дол., — з підвищення податку від дарованих та успадкованих реальностей отримати 1,500.000.000 дол. та з підвищення податку на високий рід газоліни придбати 1,600.000.000, — разом це дало б 4,700.000.000 дол. по стороні прибутків. Однак Конгрес ні в одній з наведених точок не пішов по лінії Президента, зате прибавив уже кругло 7 більйонів долярів до передбачуваного на цей бюджетовий рік розмірно скромного дефіциту у висоті 1,300.000.000 дол.

В половині червня ц. р. у своєму зверненні до народу в економічних справах през. Ніксон, йдучи за вказівками своєї Ради економічних дорадників, закликав Конгрес „обмежувати державні видатки й оминути таким чином великий бюджетовий дефіцит". Конгрес знехтував цей заклик, а тільки деякі законодатці заповідають радикальне „різання" військового бюджету, допомоги закордонові та космічної програми, яка, до речі, служить тепер теж здебільша цілям оборони. Отож Конгрес рахується головно з „популярними" й „непопулярними" видатками, без уваги на інтерес державної економіки й оборони. Очевидно, що коли опозиційні конгресмени й сенатори закидатимуть Президентові вину щодо інфляції й дорожнечі, то Уряд матиме у відповіді докази на бездіяльність Конгресу або таку діяльність, яка сприяла економічній кризі.

Коштовна політика

Минулися часи, коли маєтковий стан людини не грав ролі в її політичній кар'єрі і коли бідність була навіть своєрідною рекомендацією, як доказ чесности кандидата. Таким бідним і загально шанованим міг бути Аристид в старинній Греції, але в наших часах людина з політичними амбіціями мусить брати на увагу, що політика — дуже коштовна штука. Коли ця правда стосується скромного українського політичного життя тільки у малій мірі, то в американських та навіть в західньо - европейських відносинах — фінанси є підставою політичної активности.

Герберт Александер, директор Фундації громадських дослідів, вирахував, що вибори в 1968 році в Америці коштували всім кандидатам разом кругло 600 мільйонів дол. Покійний сенатор Роберт Кеннеді витратив у тих виборах впродовж шести тижнів коло 4 мільйони дол. Невдачний кандидат на президента, демократичний кандидат сенатор Юджін МекКарті, отримав рахунок за телефонічні розмови у своїй кампанії у правиборах на 305.000 дол. Десятки тисяч коштують летючки з біографіями кандидатів, грубі тисячі коштують виступи в радіо й телевізії — найкращий новітній спосіб популяризації даного кандидата, газетні оголошення, пропагандивні кампанії літаками і подібне. Колюмніст Джан П. Роч подав у статті „Високі кошти політичних кампаній" цікаві дані про те, як то американські кандидати на виборні пости мусять задовжуватись під час виборчої кампанії у різних фірмах і аґенціях.

Недавно один з нюйоркських кандидатів на губернатора зрікся, признавши прилюдно, що не міг знайти фінансової підтримки для своєї кандидатури. Американськими амбасадорами у Лондоні, Парижі і Римі зправила можуть стати тільки дуже багаті одиниці, бо невідхильні репрезентаційні кошти такого становища куди вищі, аніж призначена на них офіційна квота. Численні фінансові скандали в різних країнах світу, зокрема у новопосталих азійсько - африканських державах, пояснюються фактом, що до влади прийшли там здебільша бідні люди, які не могли опертись спокусі — збагатитись державним коштом. Це проблеми персональної етики, але також нових складних умовин сучасного світу з його вищими вимогами та технічними винаходами, користування якими дорого коштує. В цих умовинах неначе автоматично упривілейованими є багаті люди, хоча поважні таланти бідних одиниць знаходять зрозуміння і підтримку від високих шкіл і різних установ.

В. Ткач

МОСКВА БОЇТЬСЯ ВІЙНИ

Мова тут, звичайно, не про війну з ужиттям нуклеарної зброї. Такої війни бояться і не хотять всі, не виключаючи Москви. Можна думати, що ця остання не завагалася б кинути атомові бомби на столиці ненависних їй „буржуазно - капіталістичних" держав, але від цього її стримує неуникненний відплатний удар, що може виявитися ще більш нищівним для неї, ніж атомовий напад на її противників.

Проте, є багато даних, що Москва боїться і т. зв. конвенціональної війни — без ужиття нуклеарної зброї. Це, може, відчуває Захід, а тому й реагує так спокійно, навіть з дивною легковажністю, на агресивні акції СССР у різних частинах світу. Та чи цей спокій є справді оправданий і чи Захід не йде задалеко, створюючи для СССР такі обставини, в яких він без великого риску зможе розпочати війну за фактичну, якщо не формальну, гегемонію на европейському континенті?

Алярмуючі голоси приходять з Ізраїлю. Ці голоси стверджують, що совєтські інструктори вже фактично включилися у воєнні дії арабських країн, обслуговуючи протилетунські бази і беручи безпосередню участь у збройних ізраїльсько-арабських сутичках. Уряд Ізраїлю наполегливо звертає увагу держав Заходу на все більше заанґажування СССР в конфлікті на Близькому Сході та на той пророчистий факт, що метою Москви є зовсім не допомога арабам, але опанування басейну Середземного моря.

Але Москва заперечує присутність уже не тільки своєї зброї, але й своїх вояків в Єгипті та інших арабських країнах. Вона не хоче офіційно і формально провадити війну проти Ізраїлю, бо це могло б викликати воєнний конфлікт з Америкою, як про це недвозначно стверджують у Вашинґтоні, а може й з іншими державами західнього світу.

Більше двох тижнів в липні перебував в СССР президент Єгипту Нассер. Він безумовно хотів би намовити Кремль до ще більшого заанґажування в конфлікті з Ізраїлем. Але голоси західньої преси твердять, що місія Нассера йому не зовсім вдасться: Москва не хоче піти аж так далеко, щоб самій розпочати війну проти Ізраїлю, що могло б перетворитися у ширший воєнний конфлікт. Бо для неї війна у цей момент більш небезпечна, ніж для „капіталістичного" Заходу.

СССР має досить зброї, бо його воєнна індустрія працює повною парою. Він має десятки добре вишколених дивізій. Але цього не вистачає для ведення війни. СССР переживає саме тепер тяжку господарську кризу, насамперед в сільському господарстві і в індустрії. Транспорт також шкутильгає. Починати війну — це значить збільшити труднощі в господарській ділянці, а може й довести до повної її катастрофи.

Та найголовніша трудність Совєтського Союзу — це антирежимні настрої в усіх верствах населення. Ці настрої не оминають й совєтської армії — недаром прийшли на Захід відомості про п і д п і л ь н у організацію серед офіцерів совєтської фльоти, недаром усувають десятками совєтських генералів з командних постів.

Совєтські вояки добре вишколені і вміють володіти зброєю. Але — чи в них є той дух, який примусить їх воювати і йти на смерть за совєтсько - к о муністичний режим? Дисципліна вистачила на те, щоб окупувати Чехо - Словаччину. Але там не було збройного спротиву. Совєтські вояки мали супроти себе беззбройних молодих хлопців і дівчат, майже дітей. Чи так само слухняно поводилися б ці вояки, якби вони мусіли приймати участь у справжній, а тим більше затяжній війні?

Це, правдоподібно, ті міркування, які стримують кремлівських в о л о д арів встрявати у збройний конфлікт — конфлікт, повторюємо, без ужиття нуклеарної зброї.

Але чи це значить, що Захід може заколисувати себе думкою, що Москва не піде на війну? Чи й без формальної війни СССР не створює таку ситуацію, яка може виказатися смертельно небезпечною для всього Заходу?

Голоси перестороги йдуть з Ізраїлю. Якщо події розвиватимуться так, як досі, то СССР стане паном Середземного моря, себто оточить Европу. СССР відріже країни західнього світу від джерел нафти. І якщо в якійсь країні західньої Европи (наприклад, в Італії, яка не виходить з криз і в якій комуністи чигають на свою „слушну годину", або в Західній Німеччині, де саме тепер підготовляються небезпечні експерименти „наближення" з Москвою) запанують комуністи або розпочнеться громадянська війна, яку Москва відразу оберне в т. зв. „визвольну" війну, то тоді Европа без всякого труду опиниться під владою СССР, а американським воякам доведеться чим швидше повертатися додому, як цього хоче Москва. Це станеться тим легше, якщо СССР, при допомозі товарів із країн Заходу, сяк - так залатає свою нинішню господарську кризу і не буде вже так страхатися воєнних авантюр...

Чи Захід разуміє непроминаючу небезпеку, яка висить над ним збоку Сходу і яка, хоч сьогодні, може, існує лише в потенції, буде ставати з часом все грізнішою?

Голоси, які лунають з Вашинґтону, не виключаючи і голосу президента Ніксона, який недавно вказував на небезпечний стан ізраїльсько - арабського конфлікту, ніби свідчить про те, що в ЗСА починають поважніше задумуватися над проблемою відносин Захід - Схід. Але — що думає і робить західня Европа?! В той час, як Москва послідовно оточує цю Західню Европу збройним кільцем, Франція й Німеччина Брандта наввипередки запобігають перед Москвою і радяться над „узгідненням" своїх торговельних зносин з СССР, щоб не робити собі взаємно конкуренції... Чи це робиться наслідком засліплення, чи погодившись з, так би мовити, фаталізмом, мовляв, без СССР однаково нічого вдіяти не можна?! І якщо колись прийде отверезіння, то чи не прийде воно запізно? Бо може витворитися така ситуація, що не поможуть і благання до ЗСА, щоб вони ще раз врятували Европу, як це вони зробили за першої й другої світової війни...

„А ХТО ТАМ ІДЕ І ПЕРІД ВЕДЕ?..."

(Мотрі і Оксані Грушкевич в останню дорогогу)

Як незакінчений р е ф р ен дзвенить мені колись так популярна серед пластунок стрілецька пісня і супроваджає образи, що пересуваються поволі, немов стрічка у домашньому кіноапараті.

А на кожному з них, що паде на екран мойого серця, два дівочі так добре від років знані обличчя: завжди усміхнене, повне життя із полинялою, пластовою береткою на верщечку голови — Мотрі, і поважне, задумане — ясноволосої Оксани...

**

Глибока синява пізньолітнього неба на „Вовчій Тропі" і безконечна колона пластунок у білих спортових одягах, препоясаних червоно - кривавими крайками. У першому ряді гордо виструнчена Мотря. Це ювілейна Пластова Зустріч 62 року, а ці білі дівчата це судді спортових змагань, члени нового куреня старших пластунок „Шостокрилі", одною із основниць і безперервним мотором якого була саме Мотря.

Як підхожі до цього образу слова давньої пісні, що бренять у вухах: ...„Диво — це наші дівчата..."

**

Холодний, зимовий вечір у горах Вермонту. У колибі старого Біґельова переливається сміх зі співом. Це учасники пластового лещетарського табору на дозвіллі. Між ними, як звичайно, Мотря, цілою душею не лише при лещетарстві, але і при вдержанні дружнього, пластового настрою, у цих вечірних годинах, серед різноманітної віком зацікавлень групи пластунів.

**

Зелені шатра табору юначок на „Бобрівці" і на площі посередині невидані досі тотеми й написи. Усміхнена, балакуча Мотря радо пояснює, що вони, „Шостокрилі", не лише провадять юнацькі табори й спорт, але поставили собі завдання поширити наші народні звичаї серед пластунок і пристосувати їх до сучасного пластування. І хто ж краще як Мотря умів захопити своїх подруг церемоніялом хрещення табору, купальською ніччю чи весільним обрядом?

Пересуваються образи таборів і пластування.

Тепер на них, поруч Мотрі, появляється постать Оксани — її двоюрідної сестри. Переїхавши з далекої Австралії, вона іде слідами Мотрі. Вступає до „Шостокрилих" і згідно із їхнім моттом: „Летіти понад буднем — стреміти до висот!" усі свої молоді сили віддає виховній праці у Пласті.

**

І знову на плівці зарисовується синє літнє небо і зелень дерев та шатер.

Вишкільна Кадра юнацьких виховниць табору вперше на „Писаному Камені" біля Клівленду. Дівчата розташувалися зі записниками, слухаючи моєї гутірки. Десятки цікавих, молодих облич. Але поміж ними вибивається на перше місце поважний зір Оксани та непосидющі вогники у очах Мотрі. Вони обидві ставлять найбільше питань, дискутують, сміливо висказують свої погляди, дарма, що перша ще учасниця курсу, а друга вже в його проводі.

**

У засипане снігом, завмерле під Новий Рік містечко Олбані з'їхалися пластуни й пластунки з усіх усюдів, навіть далекої Австралії і гарячої Арґентини, на 1-шу Сесію Пластового Конгресу й Збір Конференції Пластових Організацій.

Велика заля заповнена діловими, поважними делеґатами, а їм напроти група молодих, святково убраних, розсміяних дівчат. Це „Шостокрилі", які на наше прохання приготовили новорічну програму. Головним мотором і автором веселих віршів про пластову організацію була, розуміється, Мотря, що прибула тут просто із лещетарського табору.

Як палка іскра запалює вона холодний після нарад настрій залі й вмить творить безжурну, сердечну атмосферу.

**

Немов ті пластинки снігу, що в'яжуться із спогадом цього вечора, падуть тепер на екран серця білі сторінки листів і статей. Мотря і Оксана, як завжди були цими, які пластові рішеня переводили в практичне життя. Задержання української ідентичности — схвалене Конґресом у Олбані, стало для них безпосередньою ціллю.

Мотря, ставши учителькою, виступає і пише в обороні збереження української мови і старається зорганізувати молодих учителів-пластунів по містах Америки для розвитку шкіл українознавства.

Оксана, перебуваючи на студіях в Европі, голоситься бути комендантою пластового табору в Німеччині й пише з журбою про зденаціоналізовану молодь і конечність посилити виховну працю, зокрема старшими пластунками; тут і там.

Білі листки пластової і загальної преси: курінного журналу „Сорока на плоті", „Пластового Шляху", „Свободи", „Нового Шляху", білі листи із рівним, поправним письмом і повним сердечности початком до „Дорогої Подруги"...

**

Останній, різкий живими красками образ синього літнього неба і соток пластунок у пестрих народних одягах, що виводять під проводом старших пластунок хороводи на Міжнародній Виставі „Експо" у Монтреалі. Мотря у свойому елементі. Веде довгий ланцюг пестрих дівчат на зелену мураву. Хвилями вона, співаючи на ввесь голос, підбігає і їй нав

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

ЛІТО КРІЗЬ ТЕМНІ ОКУЛЯРИ

Не маємо на увазі тих окулярів, які вживають соняшною порою, щоб зберегти свої очі від надміру Дажбогового проміння, а такі, крізь які іноді люди заглядають „з іншого боку" на всяку справу. Ось і після нашої колюмни про сонце і літо ми одержали цікаві відгомони з признанням за „соняшну тематику", а все ж деяких читачів таки кортить довідатись про всякі „небезпеки" літа. Одна шановна пані написала просто: „розкажіть щось про цю капосну сверблячку, що то ночами не дає спати".

Не знаємо, що то саме не дає шановній читачці спати, але, по-правді кажучи, є декілька літніх не так небезпек, як неприємностей, і тому варто їх пригадати, зокрема для таких, які в процесі шукання за свіжим киснем залюбки переводять свої вакаційні дискусії по всяких чагарниках, балках, лісах та кущах.

Одна із неприємностей літа, яка закінчується родинною суперечкою „а чого нам треба було туди їхати?" — це зустріч з отруйними рослинами. Власне таких рослин по Америці і Канаді скрізь чимало, і часто видається дивним, що багато людей, які люблять виїжджати „на лоно природи", не придбають собі малого ботанічного атляса з описом і знімками різних рослин. Це гарна розвага вивчання природи, а до того вона може зберегти багатьох людей від небажаних захворювань.

Найчастішими рослинами, що дають клопіт алерґічним людям, бувають: отруйна кропивка або „плющ" („пойзен айві"), отруйний дубок („пойзен ок") і отруйний сумах („пойзен сумак"). Чимало людей з нахилом до реакції при контакті з тими рослинами можуть не мати симптомів довгими роками, аж поки їх організм подразниться до такого ступеня, що вони, зрештою, починають доволі гостро реаґувати.

Отруйна кропивка і дубок можуть мати форму малих рослин, кущів або й плюща, що плететься. Західній дубок звичайно має форму куща. Листя їх звичайно темно-зелене, дещо блискуче, з характерними трьома листками на галузці. Отруйний сумах — на сході ЗСА звичайно росте по болотняних місцях — звичайно має 7 до 13 листків і типові білі ягоди. Рослини ці виділяють із себе типову олійку, яка, коли попаде на шкіру алерґічної людини, викликає гостру реакцію свербіння, згодом зачервоніння і потім приводить до утворення міхурців по шкірі, часто дуже неприємних і болячих.

Звичайно людина набирає на себе ці рослинні виділини прямим контактом, але й може також одержати їх посередньо, напр., через пса, кота, коня тощо, якщо вони наберуть цієї олійки на себе в лісі. Особливо вразливі люди можуть захворіти нежитом або приступом алерґічного кашлю, а то й набратись шкірної висипки від диму спалених рослин.

Якщо вже вас кортить ходити по лісі босоніж або ж з поганою захороною ніг, коли ви, знаючи, що маєте алерґію, все ж таки не можете себе стримати від збирання лісових квітів без рукавиць, тоді варто на відкриті місця ніг і рук накладати відповідний крем, який має в собі силіконові препарати. Такі креми дають деяку охорону від тих рослин.

Коли ж людина все таки набралась цього „добра" в лісі чи серед кущів, то першим й основним правилом є: не чухати, щоб не розносити цієї олійки з рослин по інших місцях тіла, насамперед вимити руки гарячою водою з міцним милом, а потім негайно зняти заражену рослинами одежу і чистити її або прати лише в рукавицях. Бажано, щоб негайно після контакту взяти добрий душ в гарячій воді з міцним милом. Одна важлива засада: не брати купелі у ванні, бо олійка тоді може рознестись по цілому тілі, митись лише під протічною водою. На руках і ногах, якщо нема міхурців, можна уражені місця промивати 50-70% алькоголем, який добре змиває олію.

При появі легких симптомів добре допомагають такі середники: примочки у формі компресу із водяного розчину т. зв. Епсом-солі, натирання такими купленими розчинами, як „Каляміне лошен", „К а л а д р и ль лошен", а також іншими, що продаються по аптеках проти шкірного подразнення для цієї цілі. Після доброго промивання тіла під душем, для заспокоєння свербіння по тілі можна брати ванни у літній або теплій воді з додатком або питної соди, або кукурудзяного к р о хмалю, беручи фунт соди або крохмалю на цілу ванну води і вимочуючи тіло 30 або більше хвилин. Це зокрема помагає дітям заспокоїти свербіння. При появі міхурів — варто шукати консультації з лікарем. Самому міхурів не роздирати ,а особливо не чухати тих місць, бо своїми власними пальцями можна рознести цю реакцію по інших місцях. Зокрема важливо не торкатись руками обличчя та очей.

Чи є профілактичне лікування проти цієї реакції? Різні лікарі мають на це свою різну опінію. Фахівці алерґії та шкірних недуг твердять, що імунізаційними ін'єкціями можна запобігти таким реакціям, але їх треба взяти кілька місяців перед початком літа, а згодом брати посилювачі кожного року. Таблети, яких останніми роками вживають також, мабуть, дещо помагають, але їх треба брати цілий рік наперед. На жаль, як стверджують статистики, ані ін'єкції, ані таблети не дають 100% захорони і лише частина імунізованих людей одержує добрі наслідки.

Існують інші неприємності літа, як алерія до деяких овочів та ягід, проблема сінної гарячки, але літо ще довге і ми до них своєчасно повернемось.

ЛІКВІДАЦІЯ УКЦЕРКВИ НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ

19-го червня ц. р. о. Михайло Горошко, душпастир Союзівки виголосив в Українському Інституті Америки доповідь п. з. „Ліквідація Української Католицької Церкви на Рідних Землях".

Директор УІА, Юліян Ревай, попросив о. пралата д-ра Василя Кушніра, щоб провів молитву. Ю. Ревай представив авдиторії Отця Прелеґента.

Отець Михайло Горошко, народж. 3-го травня 1912 р. в Дроздовицях, пов. Городок, біля Львова, Богословські студії закінчив 1937 р. у Львові й того самого року, з доручення св. п. Митрополита Андрея Шептицького з групою 6-ти священиків виїхав на місійну працю до Канади. На тому терені о. Горошко зорганізував Українське Католицьке Юнацтво Канади. Під час 2-ої світової війни його призначили капеляном Канадійської Армії. Свою місію о. Горошко виконував подвійно: для вояків, він був капеляном, а для тисячних мас скитальців в Европі, був опікуном, допомагаючи їм у виїзді за океан. Повернувши до Канади, о. Горошко допомагав о. пралатові В. Кушнірeві в організації громадсько-політичного життя канадійських українців, яке завершено репрезентацією КУК. Як стипендист канадійського уряду, він продовжував студії на Колюмбійському університеті. Тут о. Горошко познайомився з відомим науковцем Ісусовцем з Фордгамського у н і в е р с и т е ту Джорджом А. Мэлоні ,який в той час студіював історію східньої Европи. Під цю пору о. Горошко є парохом церкви Пресв. Трійці в Керґонксоні, Н. Й., та душпастирем „Союзівки" і оселі СУМА в Еленвілл.

У своїй доповіді о. М. Горошко ствердив, що під час першої окупації Західньої України від 1939 до 1941 рр., Сталін з тактичних причин не брався до ліквідації Української Католицької Церкви брутальним с п о с о бом. Воюючий марксистсько-ленінський атеїзм сталінської версії, знав духово-моральну силу Уніятської Церкви, що її персоніфікував Митрополит Андрей Шептицький.

Гітлерівський наїзд на українські землі, переслідування і пляни зробити з України колонію, викликали гнів українського народу, приспішили відступ Гітлера й його упадок. Україна була знищена, окрадена і спалена. В 1944 р. нові червоні орди загарбують усі українські землі, певні перемоги — завдяки успіхам на західньому фронті.

Вдруге Українська Католицька Церква знайшлась у новій дійсності під совєтським режимом.

При кінці жовтня 1944 р. вмирає Митрополит Андрей. Всюди повіяло сумом і журбою. Уряд СССР зарядив державний похорон, передаючи навіть вінок від себе. В мовчазній стотисячній жалобній масі українців, які прийшли віддати останню вдячність своєму духовому провідникові, в і д ч у валося тривогу за майбутність церкви й народу.

Після смерти Митрополита Андрея, починається повільна пропаґанда й намови до переходу під покров патріярха Алексея, який почав дуже „опікуватися і журитися" долею Української Католицької Церкви. В одній з його відозв до парохів і вірних Греко-Католицької Церкви в Західній Україні читаємо: „Як Патріях Москви і цілої Росії хочу по-батьківськи промовити до Вас. Ви від віків були прив'язані до Росії. А нині, коли Боже Провидіння віддало назад старинні границі Росії, ви тепер з нами на віки. Ваші предки відірвались від матірної російської ц е р к в и, приймаючи зверхність папи і визнаючи католицькі догми, які понижують чистоту православія. Пірвіть зв'язки з Римом, який провадить Вас до темноти. Спішіть повернути до матірних обіймів Російської П р а в о с л а вної Церкви! Ми вкоротці будемо святкувати визволення світу від фашизму. Тому є конечним, щоб у той самий час ми святкували ваш поворот до віри наших предків".

Цей апель та інші пролунали безуспішно. Тоді Москва рішилась ужити фізичного насильства. Дня 12-го квітня 1945 р. в ночі НКВД оточило забудовання св. Юра, вивезло архів, книжки й церковні документи й арештувало наслідника Митрополита Шептицького, Митрополита Йосифа Сліпого. В той самий час НКВД арештувало єпископів: Хомишина й Лятишевського у Станиславові й опісля Польський Народовий уряд видав їм єпископів Коциловського й Лакоту з Перемишля.

У храмі св. Юрія на квітну неділю зібралися сотки священиків і запротестували проти насильства, покликуючись на Конституцію СССР. НКВД виарештувало багато священиків, одних запроторили на Сибір, де вони померли м у ч е н и ч ою смертю, інші на допитах НКВДистів мусіли погодитися прийняти православіє.

Доповідач поінформував, що звільнені з тюрем о. д-р Гавриїл Костельник — від Львівської Архідієцезії, о. д-р Михайло Мельник — від Перемиської і о. Антін Пельвецький — від Станиславівської дієцезії — на доручення НКВД створили т. зв. „Ініціятивну групу по возз'єднанні Греко-Католицької Церкви з Руською Православною Церквою". 28 травня 1945 р. появилася відозва від Ініціятивної Групи до греко - католицького духовенства Західніх Областей України: „Епохальні події від 1939 р. закінчились тим, що Радянський Союз завдяки світлим перемогам своєї героїчної армії під проводом першого та незрівняного Маршала Сталіна визволяв нас... коли весь український нарід воз'єднався в один державний організм, то для наших церковних провідників повинно було стати ясно, що мусить прийти воз'єднання на полі віри і церкви нашого народу. Сумно, що наші єпископи не зорієнтувались. Тому повідомляємо про заснування Ініціятивної Групи для воз'єднання. Наша Група має довести до воз'єднання нашої Церкви зі всією Русскою Церквою. Прошу приступити в члени Ініціятивної Групи та дістати виказку, яка буде вам потрібна".

Від 8-го до 10 березня 1946 р. в храмі св. Юрія відбувся під опікою НКВД т. зв. Львівський Собор Греко-Католицької Церкви для ліквідації Берестейської Унії з 1596 р. Ділова сесія Собору тривала тільки шість годин.

Закінчення на стор. 4-ій

„А ХТО ТАМ ІДЕ І ПЕРІД ВЕДЕ?..."

(Закінчення зі стор. 2-ої)

здогін летять кінці традиційної червоно-кривавої крайки...

***

Ще падуть на екран дві білі картки із останніх місяців. На одній чорними літерами оповістка про відхід батька Оксани, на другій золодими - радісними про вінчання Мотрі з пластуном „Бурлакою". — а далі фільм затемнюється і вривається.

Ні, ще є: на чорному тлі хтось різко виписав червоною як крайка фарбою: Кінець — 18 липня 1970 р.

Як це можливе? Та ж на шпульці фільму-життя ще стільки невикористаної ленти, стільки гарних образів можна б на ній задержати, щоб прикладом стали для молодших, а нам радували серце!!!

У соняшні літні дні — такі, як записані на цьому фільмі приходиться попроащати ці дві незабутні мої молоді подруги — на темну, останню мандрівку.

Скільки разів стояли ми у дружньому колі біля багаття погасаючої ватри і, тримаючись за руки, співали наше: „Ніч вже йде". Важко повірити, що саме для цих двох вона так жорстоко прийшла.

Але ясний фільм їхнього короткого, а так повного змісту життя залишається глибоко в серці а з ним, на магнетній стрічці пам'яті, незакінчена пісня: „А хто там іде і перід веде"...

Ольга Кузьмович

ПОДЯКА

ЩИРО ДОРОГОЮ ВИСЛОВЛЮЄМО НАШУ ВДЯЧНІСТЬ ПАНОВІ ДОКТОРОВІ

ВОЛОДИМИРОВІ ПРОКОПОВИЧЕВІ

ЗА ДБАЙЛИВУ І БЕЗІНТЕРЕСОВНУ ЛІКАРСЬКУ ОПІКУ ДЛЯ НАШОГО ДОРОГОГО КУЗИНА ІНЖ. ЄВГЕНА ПИНДУСА.

РОДИНА

Заклик до тернопільців

Коли ми залишали Рідну Землю, густо скроплену потом, сльозами і кров'ю предків, ми сподівалися, що небавом настане день, коли зможемо повернутись до рідних хат... Та не судилось. Ненаситний москвин далі грабує наш нарід, обмосковлює нашу молодь, а щоб затерти сліди нашої минувшини, вогнем винищує свідків нашої давнини: палять бібліотеки, архіви, руйнують давні церкви...

Наш нарід на Рідних Землях, маючи закуті в кайдани руки, не може протидіяти, хоч намагається це робити.

Живучи свобідно в демократичній державі, ми могли б багато дечого зробити, не тільки матеріяльно помагаючи нашим близьким, але й прокласти свою цеглинку для збереження нашої культури і пам'яток минулого.

Ідучи за закликом Наукового Товариства ім. Т. Шевченка опрацьовувати та закріплювати далі про минуле наших міст і сіл. Об'єднання „Тернопільщина" видало другий том збірника „Шляхами Золотого Поділля", який з першим томом, виданим давніше, на 568 сторінках містить багато цікавого історичного матеріялу про нашу ближчу батьківщину, ілюстрованого багатьма знимками і мапами. На жаль, далеко не всі колишні жителі Тернопільщини про це знають.

Численні листи до Об'єднання з признанням і подякою є найкращою нагородою за працю та заохотою її продовжувати. Є ще багато справ і подій, які треба в збірнику опрацювати. Час пливе і люди, головно старші, відходять у вічність, забираючи з собою до гробу знання і досвід. Тому треба якнайскоріше зібрати матеріяли для третього тому збірника і тим заокруглити цілість, щоб наші нащадки мали уявлення, як жили і як працювали їхні батьки й діди, бо з матеріялів, що їх видають большевики-окупанти, вони про це не довідаються.

Звертаємося з щирим проханням до всіх наших Земляків, що можуть, хочуть і вміють тримати перо, щоб приступили до співпраці. Треба опрацювати згадки про наші села, про які до нині не згадано. Всіх, що погодяться на наше прохання, просимо порозумітись з управою Об'єднання для устійнення теми.

У зв'язку з тим зазначаємо, що видання 3 т. „Шляхами Золотого Поділля" буде можливе, коли розійдеться увесь наклад другого тому. І тому просимо всіх кол. тернопільців чимскоріше замовити собі книжку. Об'єднання „Тернопільщина" має ще значні фінансові зобов'язання, в зв'язку з виданням збірника, і їх треба вирівняти в найкоротшому часі.

Ми були б раді, якщо б у всіх більших скупченнях зорганізувались відділи нашого Об'єднання, чи окремі гуртки, щоб спільними силами продовжувати працю, як це роблять кол. громадяни інших околиць нашої землі.

Віримо, що є ще багато кол. жителів Тернопільщини, які не забули й не хочуть забути Рідної Землі і які відгукнуться на цей заклик. У всіх справах, пов'язаних з Об'єднанням „Тернопільщина", як теж замовлення на книжку „Шляхами Золотого Поділля", звертатися до секретаря Об'єднання:

В. Мацьків
815 Н. 25 стр.
Філядельфія, Па., 19130

Управа Об'єднання „Тернопільщина" в Філядельфії

На закінчення ТПА відбулася маніфестація біля Статуї Свободи

(Закінчення зі стор. 1-ої)

сона із залученням ним підписаної Проклямації про Тиждень Поневолених Народів 1970 року; лист від заступника президента Спіро Егню; привітання від Д. Волпі, секретаря транспорту; листи від конгресменів Е. Дервінського (стейт Іллинойс) і Д. Флада (стейт Пенсилвенія); телеграма від сенатора Джекоба Джевітса (стейт Ню Йорк); від п-і Ріти Гавзер, місія З'єднаних Стейтів Америки при Об'єднаних Націях; привітання й проклямація Тижня Поневолених Народів у стейті Ню Йорк від губернатора Нелсона Рокефеллера, привітання й проклямація Тижня Поневолених Народів в м. Ню Йорку від мейора Джана В. Ліндзі; привітання від сенатора Дж. Маркі (стейт Ню Йорк); судді Маріо Прокачіно й інших. Проклямацію губернатора Н. Рокефеллера, що її одержав Комітет Тижня Поневолених Народів, було повністю зачитано для присутніх. Читала сумівка з Асторії п-на Вітик.

На закінчення Маніфестації присутні вишикувались в колону, на чолі якої д-р Валентина Калиник (АВП-Н-СВУ) і п-і Д. Степаняк (АП-АБН) несли вінок з червоних рож. Вінок було зложено біля підніжжя Статуї Свободи, як знак пошани жертвам комуністичного терору і всім тим, що загинули в боротьбі за державну незалежність своїх народів. Під час Маніфестації члени організації Американці за Визволення Поневолених Націй розповсюдили між присутніми та численними туристами понад 2 тисячі летючок протикомуністичного змісту.

Фрагменти з перебігу Маніфестації були показані того самого дня о год. 10-ій вечора на телевізійному каналі ч. 11.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 20-го липня 1970 р. в Суффери, Н. Й., по тяжкій недузі, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшла у Вічність на 80-му році життя

Стефанія з Юзичинських ГАВРИЛЮКОВА

вдова по Іллі Гаврилюкові, гімназійному професорові в Перемишлі, Золочеві і Коломиї.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 25-го липня 1970 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення Skar Funeral Home до української католицької церкви в Рамзей, а звідти на кладовище в Монсей, Н. Й.

Горем прибиті:

СТЕПАН — син з дружиною ІРЕНОЮ
ЛЮСЯ — донька
ЛЕСЯ та ЮРКО — внуки

30-го липня 1970 року

У СОРОКОВУ РІЧНИЦЮ НЕНАДІЙНОЇ СМЕРТИ нашого Найдорожчого БРАТА, СТРИЙКА та ВУЙКА

бл. п. ГРИЦЯ ПІСЕЦЬКОГО

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в Церкві СВ. АРХ. МИХАЇЛА в БАЛТИМОРІ в год. 7:45

Всіх Друзів, Приятелів та Знайомих просимо про молитви за Його Душу.

БРАТ, СЕСТРИ, БРАТАННИЦІ та СЕСТРІНКА

В СОРОКОВУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого Брата

бл. п. пластуна ГРИЦЯ ПІСЕЦЬКОГО

який згинув геройською смертю в 1930 року під Бібркою коло Львова

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

буде відслужене

в Церкві НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ в ДІТРОЙТІ, Міш.

дня 2-го серпня 1970 р. о год. 12 дня

На цю Богослужбу запрошуємо Приятелів, Знайомих і все Пластунство.

РІДНЯ

У глибокому смутку сповіщаємо, що за волею Божою в суботу, дня 18-го липня 1970 р. неждано згасла після трагічної автової катастрофи на 28-му році життя наша Улюблена й Невіджалувана

МОТРЯ ХРИСТИНА з ГРУШКЕВИЧІВ БІГУН

Опечалені:

ЯРОСЛАВ БІГУН — чоловік
д-р МИКОЛА й МАРІЯ ГРУШКЕВИЧІ — батьки
АНДРІЙ ГРУШКЕВИЧ — брат
о. АТАНАЗІЙ ТИМКІВ — дідуньо
МИКОЛА й МИХАЙЛИНА БІГУНИ — свекри
о. ЛЕВ і д-р МИХАЙЛО ТИМКІВ — вуйки
ІРИНА ГРУШКЕВИЧ — стриянка
ВОЛОДИМИР і ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧІ — стриєчні брати

ПОХОРОНИ відбулися в середу, дня 22-го липня 1970 р. в Пармі, Огайо, з церкви св. Йосафата на цвинтар св. Петра й Павла.

Замість квітів, просимо складати датки на каплицю на Пластовій Оселі „Писаний Камінь" під Клівлендом, Огайо.

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ на СОЮЗІВЦІ - ЛІТО 1970

в КЕРГОНКСОН, Н. Й.

Субота, 27 червня — Танцювальний ансамбль „Молодь України" з Пітсбургу.

П'ятниця, 3-го липня — Вокально-танцювальний ансамбль Союзівки „Соловейки".

Субота, 4-го липня — Андрій Добрянський, бас-баритон, Метрополітен опера Ню Йорк. Акомпаніямент Роман Стецура.

Субота, 11-го липня — Христина Липецька, сопрано. Акомпаніямент д-р І. Соневицький. Ансамбль Союзівки

Неділя, 12-го липня — Д-р Т. Мацьків, реф. „Совєтсько-китайський конфлікт і українське питання"

Субота, 18-го липня — „Соловейки" — ансамбль Союзівки.

Неділя, 19-го липня — Реферат Я. Геруляк про українську кераміку та показ кераміки.

Субота, 25-го липня — Іриней Жук та Ансамбль „Союзівки".

Неділя, 26-го липня — Показ моди заходом 89 Відділу СУА в Кергонксоні. В мистецькій частині: Люба Жук, Іриней Жук та Володимир Гентиш.

Субота, 1-го серпня — Вакаційний Фестиваль у виконанні музичного, співочого і танцювального ансамблів Союзівки.

Неділя, 2-го серпня — Леся Лисак — Авторський вечір. Євген Курило, рецитація „Сини" Стефаника.

Субота, 8-го серпня — Студентський басовий квартет з Відня — в складі Б. Ямінський, Г. Штайнгаґен, Г. Савка, І. Тарко.

Субота, 15-го серпня — Тамара Вожаківська — балерина, Ярослав Щур — баритон з Вінніпеґу

Субота, 22-го серпня — Марія Цісик — фортепіян та Ансамбль „Союзівки".

Субота, 29-го серпня — Концерт юних Бандуристів ім. Кости Місевича з Гемстеду.

Субота, 5-го вересня — Великий „Лейбор Дей Вікенд". Ревія Союзівки — скечі, монологи, співи, танці.

Субота, 19-го вересня — Союзовий Фестин. Вибір „Міс Союзівки на 1971 р., та уривки з „Квіту папороті".

•

Кожної суботи до танців грає оркестра „Амор". Співає Ігор Раковський.

В п'ятниці до танків грає оркестра „Союзівки" під дир. І. Біскуп.

Кожної п'ятниці під час забав в липні і серпні вибір „Кралі Тижня" Союзівки.

ПРОГРАМА ТИЖНЯ НА СОЮЗІВЦІ

Понеділок: товариська прогулька — звиджування околиці. Після вечері — „Будьмо знайомі" — мистецька програма і забава.

Вівторок: кіно.

Середа: Мистецька програма і аматорський вечір. Вечір молодих талантів. Забава з танцями при оркестрі „Союзівки" під кер. І. Біскуп.

Четвер: ВАТРА.

Кожної неділі перед полуднем — Богослуження обох віровизнань.

Вечором культурні програми.

Телефон Союзівки — (914) 626-5641

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів, Знайомих та все Пластове Братство, що дня 18-го липня 1970 р. згинула трагічною смертю в атомобілевій катастрофі в дорозі до Вашингтону, наша Найдорожча і Невіджалувана ДОНЯ, СЕСТРА, ТЕТА і КУЗИНКА

св. п. ОКСАНА МЕЛЯНІЯ ГРУШКЕВИЧ

проживши всього 25 років.

ПАНАХИДИ — відправлені в днях 23 і 24 липня ц. р. о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні Бугая, Connor вул. ч. 3103, а похоронні відправи почались в суботу, 25-го липня 1970 р. о год. 9-ій рано перенесенням Тлінних Останків до церкви Непорочного Зачаття в Гемтремку, а опісля на цвинтар Mont Olivet.

Горем прибита:

мати — ІРЕНА
брати: ВОЛОДИМИР і ЯРОСЛАВ
двоюрідна сестра — БОГДАНА КУЗМЮК
сестрінка — РОМА КУЗМЮК
д-р МИКОЛА і МАРІЯ ГРУШКЕВИЧІ — стрийко і стриянка
АНДРІЙ ГРУШКЕВИЧ — стриєчний брат
Ближча та дальша Родина в Америці та в Краю

Замість квітів просимо складати жертви на будову Пластового Дому в Дітройті. Irena Hruszkewycz, 29795 Fall River, Southfield, Mich. 48075

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 18-го липня 1970 року о годині 7-ій ранку відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, ДІДУНЬО і ШВАГЕР

бл. п. ЕВГЕН П. СИДОРИК

нар. 13-го жовтня 1898 р. у Величці біля Кракова, б. вояк УСС і чотар Січових Стрільців, директор кількох переселенчих центрів ІРО в Німеччині.

ПАНАХИДА відбулася в понеділок, 20-го липня 1970 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Маркевича в Ню Гейвені, Конн.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА відбулася 21-го липня 1970 р. о год. 9-ій ранку в українській католицькій церкві св. Михаїла в Ню Гейвені, звідки Тіло Покійного відпроваджено на цвинтар Ст. Лоренц, Ню Гейвен, Конн.

В глибокому смутку:

СОФІЯ — дружина
ТАМАРА і ПЕТРО ПОТІЧНИЙ — дочка і зять
ЕВГЕН і АДРІЯНА — внуки
СОФІЯ КУШНІР з мужем — сестра
ІРЕНА ТУЗЯК — шваґрова

ЛІКВІДАЦІЯ УКЦЕРКВИ НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Як подала тодішня большевицька преса, на Собор прибули: 2 єпископи і 216 делеґатів священиків, члени Ініціятивної Групи, та 19 делеґатів мирян. Після промови о. д-ра Гавриїла Костельника та дискусії, Собор вирішив зліквідувати Унію і відірватися від Ватикану.

Впр. о. Михайло Горошко

Драма ліквідації Української Католицької Церкви добігала кінця. Сталін, як подавало в той час радіо Західнього світу, прийняв до відома рішення ліквідаційного Львівського Синоду а опісля „щоденним едиктом подав до відома, що уніятська церква зліквідована і є поза законом".

Драма насильства і ліквідації героїчної Помісної Української Католицької Церкви чекає детальнішого опрацювання, — ствердив прелеґент. Мало хто у західньому світі, а зокрема в римокатолицьких колах цікавиться цим питанням, так же само, як вільний світ назагал мало інтересується українським н а ц і ональним питанням, бо Україна ще посьогодні навіть в умах деяких науковців є „Тексасом" Росії.

В своєму заключному слові о. Михайло Горошко підкреслив, що Господь у своєму милосерді вернув у вільний світ живого свідка мартирології У к р а ї нської Католицької Церкви, незламного Ісповідника Віри Верховного Архиєрея, нашого Духового Провідника сьогоднішнього Кардинала Кир Йосифа Сліпого.

З його прибуттям між нас свобідних, — продовжував доповідач, — Господь накладає на нас усіх, а зокрема на наших Владик і духовенство великі обов'язки до сповнення. П р е л е ґ е н т підкреслював, що коли наша матірна Церква на Рідних Землях назовні знищена, її Доні, Українські Католицькі Церкви у вільному світі ростуть, розвиваються, увінчались новими єпархіями і митрополитами. Нові церкви й школи виросли по всіх закутинах нового світу, де тільки живе наш віруючий український люд Божий, благословенний ласками віри, любови і надії кращого завтра. Це Доні мають піднести свою Матір з мовчазного п о н и ж е н н я, стерти її сльози, зняти терновий вінець і украітчати її окривавлену голову патріяршим вінцем. Обов'язком нашої єрархії і духовенства й Божого люду, є бути завжди і всюди у духовому і церковному всецілому об'єднанні з Ісповідником нашої Церкви, Їх Блаженством Кир Йосифом. Послух, жертва, посвята й морально - матеріяльна поміч не повинні знати границь, щоб здійснити Його великі задуми.

Другим обов'язком наших Владик і духовенства й вірних є зберегти нашу церкву у вільному світі, як Українську Церкву. Коли наші предки приймали Унію, то виразно заявили, що „ми хочемо зберегти обряди і церемонії Східніх Церков, Грецьких і Руських Церков, не роблячи ніякої зміни".

Справді ми прийняли віру Христову з Візантії через слов'янський Балкан, але через століття, життя і досвід убрали нашу церкву в українську одежу — обряд. Віруюча українська душа протягом віків перетопила все в горнилі свого генія і створила Українську Церкву. Український нарід прикрасив свою рідну церкву своєрідною музикою — співом, звичаями й обрядом, оживив її глибокою вірою й окропив кров'ю мучеництва.

Отець Горошко підкреслив у своїй доповіді, що найближчі нам духом і обрядом є наші брати православні, з якими ми повинні бути в постійному діялозі і братолюбії і загоїти старі рани, щоб колись постала на Україні одна Українська Християнська Церква, що служити буде Господеві Святому і призначенні України.

Побуваючи кілька років тому в Україні, о. Горошко виніс свої спостереження з поїздки по Рідних Землях, що з нового покоління на Батьківщині виростуть кадри, які не зважаючи на впливи атеїзму й русифікації, стануть відважно в обороні прав української церкви й народу. Віра в Україні відроджується.

Присутні вітали доповідь о. М. Горошка рясними оплесками.

В дискусії забирали голос: Гр. Яремчук, д-р Марія Клячко та о. протоієрей Петро Мелех з Української Православної Церкви у ЗСА, який дякував прелеґентові за змістовну і ґрунтовну доповідь.

Отець пралат д-р Василь Кушнір з Вінніпеґу, який в дорозі на святкування в Торонті прибув на Союзівку з о. Горошком, в довшому слові відповів на деякі запити дискутантів. Уважаючи, що найкращим координаційним центром усіх дій, як церковних, так і політичних є Світовий Конґрес Вільних Українців, о. пралат В. Кушнір ствердив, що ми мусимо мати вироблений плян праці й усі наші заходи узгіднювати і проводити одностайно і тоді наша праця увінчається успіхом.

Роман С. Голіят

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП ЙОСИФ СЛІПИЙ ВІДПОВІДАВ НА ЗАПИТИ ФРАНЦУЗЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

II, у який Східні Церкви внесли багато нового та причинилися до розвитку екуменізму, завдяки своєму інтенсивному р е л і г і йному життю. В Україні, натомість, віра заборонена, 35 єпископів, тисячі священиків і мільйони вірних ув'язнені. Сім мільйонів вірних-католиків позбавлені будь-якого релігійного життя, а 45 мільйонів православних постійно переслідувані. На еміґрації — два мільйони католиків і православних не мають твердої структури своїх церков. Тому доповідач особисто вніс на собор Ватикану II проєкт установлення українського католицького патріярхату.

Кардиналова доповідь була коротка і прозора. Після її закінчення, Владика Володимир представив д-ра Кирила Митровича як перекладача для допомоги Кардиналові та присутнім, а їх запросив ставити питання. Зацікавлення серед журналістів було дуже велике, зокрема жінок, які перші та кількакратно ставили питання, зокрема цікавилися вони переживаннями нашого Ісповідника у Сибірі.

Пані М і шель (Франс-прес): Чи маєте зв'язки з Україною, чи знаєте, що там діється? Кардинал: Це делікатне питання, хоч дуже просте — адже маємо листи від рідних, їздять постійно туристи, які на місці стверджують різні факти.

Пастор Рішар Моляр (протест. преса): Я пригадую приїзд Кардинала до Риму 1963 р., що страшенно хвилював нас усіх. Просимо сказати нам, за що Вас переслідували? Кардинал: На це вже легше відповісти. Як митрополит УКЦ, таємно висвячений митр. Шептицьким, я ніколи не міг стати атеїстом, а також не хотів приймати „достоїнств", якими хотіли мене наділити...

Пані Алекс (Фіґаро): Московський патріярх дозволив тепер приймати св. Тайни з рук католицьких священиків... Кардинал: На засланні приходили до мене за св. Тайнами православні християни різних національностей, не питаючи дозволу московського патріярха.

Люсіян Ґовен (Проспеpіте, Монтреаль): Чи не можете ніяк співпрацювати з комуністами, тепер, після відлиги? Чи не можете достосуватися так, як ми це робимо, бо становище України під Москвою таке ж, як наше у Канаді під англійцями... (тут почулися на залі голосні протести). Кардинал: Коли б комуністи розуміли спільне життя так, як це робили перші християни, коли б режим не вмішувався у духове життя, тоді може можна було б достосуватися до решти. Але так не є, бо комуністи не тільки не дозволяють, але за віру переслідують. Навіть ваш генерал де Ґолль вставлявся у Москві за християнами, щоб їх не переслідували...

Польський журналіст: Чи можете нам розказати про життя каторжників! Кардинал: Не хочу такими страхіттями псувати вам доброго настрою.

Л. Ґовен, (Канада): Чи ваші еміґранти робили натиск на уряд СССР, щоб він припинив переслідування? Кардинал: Такі спроби були, навіть петиції до ООН, але тільки часом був якийсь малий успіх.

Пані Л є о н а р (Франс-прес): Чи існують тепер єпископи в Україні? Кардинал: Офіційно УКЦ не існує, але ж ніщо не може знищити Церкви!

В. Гаврилюк (Інформасіон католік): Просимо сказати нам дещо про Ваші заходи у справі патріярхату. Кардинал: Весь наш нарід бажає собі завершення УКЦ патріярхатом. Собор єпископів у Римі вручив Папі відповідну постанову. Я вірю, що до цього мусить прийти, щоб українці мали свій патріярхат.

Пані Л є о н а р (Франс-прес): Які права верховного архиєпископа і чому вони не вистачають? Чому єдність загрожена? Яке майбутнє УКЦ? Де мав би бути осідок патріярха? Чи це залежне виключно від Папи, чи теж від інших східних патріярхів? Кардинал: Права Верховного єпископа такі самі як патріярха, але цей титул більше відомий на Заході. Це скріпило б УКЦ і дало б їй змогу пережити лихоліття, аж поки Україна стане вільна. Традиційний осідок патріярха це Київ або або Галич, але це не конечне, бо напр., вірмени мають свій патріярхат на Заході. Папи завжди звуться „римські", хоч вони часом перебували в Авіньйоні. Єдність загрожена, бо еміґраційна Церква утратила зв'язок з Матірною Церквою, а також тому, що загрожує асиміляція через розсіяння вірних. Патріярхат залежить виключно від Папи, а всі східні патріярхи бажають, щоб українці мали свій патріярхат і навіть інтервеніювали в цій справі у Папи.

Журналіст (Льом нуво): Чи ще і тепер переслідують священиків і єпископів в Україні? Кардинал: Адже ж сама совєтська преса пише про „покарання" священиків та єпископів, ото ж переслідування тривають. Найновіші вістки приносять прізвища єпископа Величковського, священика Бахталовського та ін.

Пані Алекс (Фіґаро): Про що говоритиме з українцями у Франції? Чи втримуєте зв'язки з іншими патріярхами? Яке ваше відношення до константинопільського і московського п а т р і ярхів? Кардинал: Відбуваю поїздки по різних країнах (Америка, Канада і т. д.), щоб вірні відчули зв'язок зі своїм Верховним, вони майже всі з нашої колишньої Митрополії. З константинопільським патріярхом дружні взаємини, натомість з московським не може бути ніяких взаємин — адже ж він, недавно померлий, схвалив був знищення УКЦеркви. Ніякої приязні з Москвою немає. Православні українці також не втримують зв'язків з московським патріярхом.

Журналіст (Лє Монд): У Вселенській Церкві існує тепер криза. Чи її відчувається теж в УКЦ? Кардинал: У нас немає кризи, бо ми боремося за саме існування нашої Церкви. Крім того, ми ніколи не змінювали св. Літургії, як це робила Латинська Церква, яка тепер ці викривлення направляє. Наші вірні прагнуть на еміґрації завершення структури УКЦ патріярхатом, а в Україні — волі для Церкви і народу.

Проф. Люсіяні з Бордо, директор слов'янського відділу: Я не журналіст, але щасливий, що можу привітати Вас як член Почесного Комітету, у нашій столиці. Я був у Вас, Ексцеленціє, на авдієнції у Ватикані й був потрясений Вашою особистістю. Завдяки Вам — вільна Україна виходить із підземелля на денне світло. У Франції знають тільки Росію, часом згадують узбеків і кірґізів і це все. Це знаменита нагода, щоб наші журналісти переконалися про існування інших народів у СССР. Чому, панове, не пишете про Україну? Чому не стараєтеся мати безпосередні вістки з України? Згадайте аферу Амальріка, чому не напишете, що його ув'язнили за те, що писав правду? Шкода, що не їздите на конґреси так, як наші вчені. Іритує нас те, що ви так фальшиво насвітлюєте факти. Про Україну пишете так, наче б там так було добре, що нічого в ній не діється. А ви б остовпіли від здивування, коли б знали, що там бурлить! „Са буж ля ба" (там рухається). Тільки ми, учені, що студіюємо джерела, знаємо, що там діються надзвичайні речі! Ось, наприклад, капітальна книжка Дзюби! Чому її не студіюєте? Німці більше в курсі цих справ, як французи! Я хочу привернути вашу увагу до значення таких країн, як Україна, Білорусь та інші. На кожний випадок, — України іґнорувати не можна! (тут проф. Люсіяні гаряче оплескали всі присутні українці). Кардинал: Так, це правда, що західній світ іґнорує Україну. Як мало Захід знає про справжню Росію або Китай! Та вірю, пане професоре, що французькі учені з їх світлим, картезіянським розумом урешті збагнуть правду. Аналогічне казали мені у Единбурзі, де я недавно побував: про Шотляндію світ знає тільки два слова „віскискоч" і це все...

Журналіст (Ля круа): Чи є нові покликання на священиків серед українців? Кардинал: Українці, на щастя, ще не дуже зматеріялізовані, вони дбають теж про духові потреби. Недавно у Канаді висвячено 10 нових священиків. Це багато як на еміґрацію.

Марешаль (Етюд католік): Якщо зліквідована „Унія" в Україні, то де поділися її вірні? Вони поза Церквою, чи пішли до православ'я? Кардинал: Церква існує підпільно як у перших віках християнства, хоч назовні не проявляється. Як показує історія — християнства знищити не можна. Святі Тайни дістають католики у православних священиків, але залишаються вірними УКЦ. Але все це питання дуже делікатні й я прошу вас, панове журналісти — будьте обережні у ваших писаннях!

На цьому закінчив наш Верховний Архиєпископ розмову з журналістами, у чому дуже вміло і влучно допомагав йому д-р Митрович, ставлячи нераз необхідну крапку над „і". Проте, після перекуски і при буфеті, багато журналістів підходило знову до Кардинала за різними вияснсннями, які він їм радо давав. У міжчасі ред. Володимир Косик роздавав приготовану ним франкомовну літературу, як теж окреме число „Ест-Европеен", яке французькі журналісти розхопили вмить. Інші українські журналісти теж радо п о я с н ювали своїм французьким колеґам наші складні проблеми, викликаючи часто здивування а то й суперечки. Усе це тільки підкреслювало у с п і шність конференції, яка протягнулася далеко за звичну годину. Зразу ж наступного дня появилися статті у щоденній пресі, збиранням яких займається секретаріят Ділового Комітету.

ТАРЗАН, Ч. 6402 Наомі сердита на батузів

Не можу зрозуміти, що ти й оті дикуни говорили одні до одних, дорогий Тарзане. Чи ми є їхніми полоненими?

Ні, Наомі! Вони дозволяють нам мандрувати з ними.

То чому вони не помагають тобі нести мене? Я надто важка, щоб ти ніс мене сам один так далеко!

Ці батузі є ароґантними людьми, їх гордість забороняє їм виконувати будь-яку роботу для інших!

...але, якщо ми з ними будемо подорожувати, то не будемо журитися — з приводу левів! Вони вбиватимуть левів для нас!